

Beviset sikrer, at medlemmet bevarer retten til senere at overgå til efterløn, selv om medlemmet på dette tidspunkt ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet på grund af sygdom eller frihedsberøvelse. Dog skal medlemmet på tidspunktet for overgang til efterløn opfylde de øvrige betingelser for ret til efterløn, herunder f.eks. beskæftigelseskravet.

Endvidere sikrer efterlønbeviset ret til at få beregnet efterlønnens størrelse på grundlag af mindst det beregningsgrundlag, som medlemmet havde på bevisetidspunktet. Endelig danner beviset udgangspunkt for at opnå ret til højeste efterlønsats, lempeligere pensionsmodregning og optjening af en skattefri præmie. Disse særlige fordele er betinget af, at overgangen til efterløn udskydes i mindst 2 år efter bevisets tidspunkt, og at medlemmet arbejder i mindst et nærmere fastsat omfang.

Samtidig med indførelsen af efterlønbeviset blev der indført et særligt (frivilligt) efterlønsbidrag. Det bemærkes, at et medlem, der fravælger muligheden for at gå på efterløn, har ret til at få det indbetalte bidrag tilbage.

Udgifterne til efterløn afholdes af konto 17.33.01. Efterløn, som er en lovbunden bevilling. Lovbundne tilskud gives i henhold til en lov, hvori modtagerkredsen og tilskuddets størrelse eller tilskuddets beregningsgrundlag fastsættes.

For lovbundne tilskud gælder, at der ud over den på finansloven opførte bevilling kan afholdes merudgifter, som er en følge af, at de samlede tilskudsudgifter i medfør af loven bliver større end skønnet ved budgetteringen, f.eks. fordi tilskudsmodtagerkredsen viser sig større end budgetteret.

En statslig garantistillelse indebærer – parallelt til traditionel garantistillelse – at der skabes sikkerhed for, at en tredjemand opfylder sine forpligtelser. Der er således ikke tale om aktuelle eller forventelige forpligtelser for staten, men en risiko for, at der vil påhvile staten en forpligtelse i fremtiden, hvis tredjemand ikke kan opfylde sine forpligtelser. Efterlønbeviset har dermed ikke karakter af en garanti i bevillingsretlig forstand.

Tilsagnsordninger er kendetegnet ved, at staten indgår en retligt bindende forpligtelse på et veldefineret beløb. Forpligtelsen skal være sandsynlig eller sikker, og udgiften skal med rimelighed kunne opgøres. Tilsagnet udgiftsføres på det tidspunkt, hvor tilsagnet meddeles, uanset om tilskuddet udbetales i indeværende eller senere finansår.

Tilsagnsordningen benyttes ikke, når der er tale om lovbundne bevillinger, hvor borgeren har et retskrav i henhold til gældende lov, idet vilkårene for et lovbundet tilskud vil kunne ændres ved en lovændring. Endvidere vil det være vanskeligt med rimelighed at opgøre den reelle fremtidige udgift.

Konkret vil borgere, der har fået et efterlønbevis og i øvrigt opfylder de ovennævnte betingelser, dog kunne påregne at kunne modtage efterløn frem til det 65. (67.) år. Men det vil ikke være muligt at opgøre den præcise statslige hensættelse vedr. den enkelte borger, dels fordi ydelsesperioden vil afhænge af, hvornår borgeren vælger faktisk at gå på efterløn og om borgeren udtræder af ordningen f.eks. pga. dødsfald, dels fordi den faktisk udbetalte ydelse til borgeren ikke vil være fast som følge af de forskellige efterlønsniveauer og fratræk af løn og pension. Det vil således ikke være muligt at foretage en meningsfyldt hensættelse på grundlag af det udstedte efterlønbevis. Efterlønnen er derfor – i lighed med øvrige lovbundne bevillinger – ikke omfattet af tilsagnsordningen.

Spørgsmål nr. 12:

»Er den manglende optagelse af efterlønbeviset som garanti eller tilsagn udtryk for, at Folketinget når som helst kan ændre eller afskaffe efterlønnen, uanset statsministerens efterlønbevis?«

Svar:

Efterlønbeviset har, jf. besvarelsen af spørgsmål nr. 11, en række væsentlige retsvirkninger for det enkelte medlem.

Jeg skal erindre om, at efterlønreformen udspringer af et bredt politisk forlig. Det ville være utænkeligt og i strid med almindelig lovgivningspraksis, hvis et fremtidigt politisk flertal gennemførte væsentlige ændringer for de persongrupper, som allerede er omfattet af efterlønsordningen eller som har en berettiget forventning om at kunne benytte ordningen, herunder medlemmer med et ef-